

Samenvatting

Wat valt onder kunst en cultuur

- Beeldende kunst (beeldhouwwerk, schildering, graffiti, blind walls)
- Muziek- en theatervoorstellingen
- Literatuur en poëzie
- Materieel en immaterieel erfgoed, volkscultuur

Doelstellingen

- Alle jeugd in Breda wordt geleerd om een muziekinstrument te spelen, kosten voor muziekonderwijs grotendeels terug bij de gemeente (zowel voor muziek- als basisscholen)
- Breda op 9^e plaats in de Cultuurindex van de Nederlandse gemeenten komende van plaats 28 in 2018

Subsidies

- Momenteel gaat 90% van de subsidiepot op aan bakstenen en overhead.
- Verhouding vaste subsidie vs flex van 90%-10% naar 80%-20% zodat € 4 mio voor flex structuur
- De 'flexibele' subsidiepot dient met name naar lokale Bredase initiatieven te gaan en kunnen slechts worden verleend aan voor iedereen toegankelijke – niet noodzakelijk gratis – initiatieven zonder commercieel oogmerk
- Breda wil zich nog steeds graag (inter)nationaal op de kaart zetten, maar dit dient niet ingevuld te worden met het binnen halen van landelijke initiatieven zoals '538', maar moet worden ingevuld door aan te stellen 'Bredase Cultuur Ambassadeurs' (BCA's). De gemeente kan steeds wisselende BCA's kiezen, die het beste geschikt zijn voor het betreffende doel (bijvoorbeeld een graffiti artiest naar een bevriende Europese stad, een muziekgroep naar een (inter)nationaal evenement).
- een onafhankelijk cultuur orgaan opzetten om subsidie te beoordelen
  - Objectieve beoordelingscriteria
    - Wordt Breda en/of de buurten er beter van? Wat is de 'tegenprestatie'?
    - Oorsprong vanuit Breda en haar buurten: een cultuurinitiatief vanuit de bewoners van/voor de stad heeft een hogere prioriteit dan een landelijk evenement
    - Zowel (inter-) nationale uitstraling maar nadrukkelijk ook 'in de wijk, vóór de wijk'
  - Landelijke codes toepassen
    - Governance Code Cultuur
    - Code Culturele Diversiteit
    - Fair Practice Code: De gemeente dient alleen nog te investeren in organisaties die zich aan de Fair Practice Code houden en het Fair Pay principe invoeren. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door bij lokale kunst- en cultuuropdrachten een eerlijk tarief te betalen

Voorzieningen vanuit de gemeente te faciliteren

- Locaties
  - Bouwlocaties voor Carnavalswagen
  - Laagdrempelig beschikbaar stellen van 'publieke' ruimtes voor Bredase optredens
    - geselecteerde publieke gebouwen
    - gebouwen van instellingen die fors door de gemeente worden gesubsidieerd (concertzaal van de Nieuwe Veste; Mezz; Chassé; etc)
- Vereenvoudigt vergunningstraject met max 4 weken doorlooptijd

Jeugd stimulering

- Samen cultuur maken voorkomt jeugdige ontsporingen en bespaart daarmee geld
- Actieve stimulering om met samen kunst en/of muziek te maken en werken aan talentontwikkeling
  - schoolconcerten en culturele uitstapjes financieel mogelijk maken
  - muziekonderwijs stimuleren door o.a. instrumenten ter beschikking te stellen (via school, via muziekschool, via harmonie en fanfare)
  - gratis toegang tot bibliotheek, ruimte voor ontmoetingen, bijlessen, computervaardigheden
  - Gesubsidieerde instellingen als Chassé en stedelijk museum dienen zich open te stellen voor de Bredase jeugd (gratis kaarten voor geselecteerde voorstellingen of tentoonstellingen of een 'Breda Culturele Jongerenpaspoort')
  - Jongerencultuur Prijs in muziek, beeldende kunst, literatuur en poëzie

Post-corona reddingsplan van de cultuur in Breda

Het lijkt er op dat we ieder jaar in aanloop naar de winter te maken krijgen met beperkende maatregelen. Een aantal sectoren wordt daarmee getroffen, waaronder horeca en cultuur. Zowel de landelijke overheid als de gemeente zal zich moeten buigen over compenserende maatregelen zodat de rekening verdeeld wordt over alle sectoren.

Cultuur Speerpunten voor de gemeenteraadsverkiezingen 2022

- Alle Bredase kinderen moeten een muziekinstrument leren bespelen. Muziekcultuur biedt de jeugd een verdiepte toekomst, initieert samenspel, en voorkomt toekomstige ontsporingen. De gemeente dient dit financieel te ondersteunen richting basis- en muziekscholen, met inzet en hulp van bestaande muziekgroepen en harmonie/fanfarses.
- De Bredase cultuur dient (inter)nationaal op de kaart te worden gezet. Breda dient, als 9e stad van Nederland, op de nationale cultuurindex van plaats 28 op te klimmen naar plaats 9. Dit moet vanuit de eigen sterkte, dus niet door landelijke evenementen zoals '538' naar Breda te halen, maar door
  - het versterken van de cultuur- en evenement-initiatieven uit de Bredase bevolking
  - het inzetten van Bredase Cultuur Ambassadeurs op de (inter)nationale podia (musici, DJ's, graffiti-artisten, etc)
- De gebouwen van zwaar gesubsidieerde instellingen in Breda, dienen beschikbaar te worden gesteld aan initiatieven vanuit de Bredase bevolking (Chassé, Mezz, Nieuwe Veste)

Kunst en cultuur notitie Breda Beslist

Hippocrates: Het leven is kort, de kunst is lang.

Wat is cultuur

Breda Beslist wil dat de gemeente beschermt wat waardevol is voor de gemeenschap, maar wellicht niet direct economisch winstgevend. Cultuur zorgt voor verbinding tussen verschillende groepen mensen, door alle leeftijden, en is daarmee het fundament van onze beschaving. Deelnemen aan cultuur is een essentieel onderdeel van het menselijk leven, geen luxe maar een levensbehoefte.

Cultuur helpt om een stad leefbaarder en belangrijker te maken. Met een goede cultuuragenda is het gemakkelijker om werknemers (en dus bedrijven) van buiten naar Breda te trekken. Een stad die creatief talent aan zich bindt, wordt als aantrekkelijk gezien. Inwoners en bedrijven vestigen zich er graag, wat zowel sociaal als economisch prettig is.

Culturele kunst behelst datgene wat ons onderscheidt van dieren; literatuur, toneel, beeldende kunst, dans en muziek. Via kunst en cultuur kun je vastgeroeste ideeën los wrikken en zorgen dat mensen anders naar iets gaan kijken, zich in elkaar gaan verplaatsen. Cultuur is wat in de mens overblijft als hij alles is vergeten.

Wat valt onder kunst en cultuur

- Beeldende kunst (beeldhouwwerk, schildering, graffiti, blind walls)
- Muziek- en theatervoorstellingen
- Literatuur en poëzie
- Materieel en immaterieel erfgoed, volkscultuur

Waar ervaar je kunst?

- Musea, theaters, bibliotheken, cultuur-café's
- Evenementen en festivals

Wie maakt kunst

- Uitvoerenden, zowel professioneel als amateur

Doelstelling

Breda als 9e gemeente van Nederland dient ook in de Cultuurindex van de Nederlandse gemeenten minimaal op de 9e plaats te staan. In 2018 stond Breda op de 28e plaats dus we moeten hard aan de slag.

Subsidies

Aristoteles: Het doel van de kunst is niet het uiterlijk van dingen weer te geven, maar het innerlijk... dat is de echte werkelijkheid.

Wat is subsidie

Een cultuursubsidie wordt vaak gezien als iets dat je wordt gegund, een soort fooi.

Echter, net als geldt voor bedrijven die een evenement sponsoren, is subsidie iets waarvoor een tegenprestatie wordt gegeven, dus waardoor de stad er beter van wordt. Subsidie is een opdracht van de gemeente aan de ontvanger om de stad aantrekkelijker te maken voor haar inwoners.

Dat is dan ook gelijk één van de beoordelingscriteria.

Breda Beslist erkent dat het voor artiesten en kunstenaars belangrijk is om eigen inkomsten te kunnen verwerven. Tevens is het als gemeente belangrijk om een grote diversiteit aan cultuuruitingen te kunnen bieden. De gemeente dient dit met subsidies te stimuleren door een evenwichtige verdeling tussen zwaar-gesubsidieerde semioverheden (musea, theaters, muziekscholen, bibliotheken) en private initiatieven, inclusief amateurkunst.

De balans in Breda is momenteel ver te zoeken. De subsidiepot is ca. € 21 mio en bij de huidige verdelingen gaat 90% naar de zg. hoofdstructuur en 10% naar de flexibele structuur.

Hoofdstructuur:

<i>BEELDENDE KUNST</i>	<i>EDUCATIE</i>	<i>PODIUMKUNSTEN</i>
STEDELIJK MUSEUM BREDA	NIEUWE VESTE	CHASSÉ THEATER
BREDAPHOTO		MEZZ
GRAPHIC MATTERS		PODIUM BLOOS
		DE STILTE
		LEINEROEBANA
		SCHIPPERS&VAN GUCH

Deze hoofdstructuur is weinig variabel qua kosten vanwege het karakter van langlopende subsidies en met name ook omdat de gemeente eigenaar is van de cultuurgebouwen waardoor het meeste cultuurgeld op gaat aan bakstenen en overhead. Hierdoor is het werkelijke budget dat aan cultuur kan worden besteed te laag voor een effectief cultuurbeleid en worden veel culturele burgerinitiatieven genegeerd. Breda Beslist meent dat de verhouding minimaal 80%-20% dient te zijn zodat een bedrag van ca. € 4 mio beschikbaar komt voor de flexibele structuur.

Het objectief beoordelen van initiatieven binnen deze flexibele structuur is natuurlijk lastig, met name ook omdat het zoveel disciplines behelst. De gemeente dient een onafhankelijk cultuur orgaan op te zetten, waarin alle aspecten van cultuur zijn vertegenwoordigd, die op een heldere en toetsbare manier de verdeling van subsidies bepaalt en die de gemeente adviseert over de hoogte van het subsidie budget. Dit orgaan dient zowel de huidige hoofdstructuur te beoordelen, als gedurende het gehele jaar bijeen te komen om nieuwe initiatieven te blijven beoordelen. Het gehele traject van subsidieaanvraag en beoordeling dient eenduidig en helder te zijn. De doorlooptijd van de subsidieaanvraag dient in verhouding met de groot- of kleinschaligheid te zijn.

Dit culturele orgaan dient zich te houden aan de Governance Code Cultuur en de Code Culturele Diversiteit, met de volgende aantekening: In het streven naar culturele diversiteit moeten niet de unieke voorbeelden van de Nederlandse en Bredase cultuur worden vergeten. Subsidies gaan in principe alleen naar lokale initiatieven en kunnen slechts worden verleend aan voor iedereen toegankelijke – niet noodzakelijk gratis – initiatieven zonder commercieel oogmerk.

Fair Practice Code: De beloning voor kunstenaars en cultuurmakers staat vaak niet in verhouding tot het werk dat zij verrichten en de waarde die zij hebben voor de samenleving. Breda Beslist wil dat de gemeente Breda alleen nog investeert in organisaties die zich aan de Fair Practice Code houden en het Fair Pay principe invoeren. Niet alleen op papier, daadwerkelijk in de praktijk! We willen daarvoor het cultuurbudget verhogen. Ook medefinanciers wordt gevraagd zich aan de code te houden. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door bij lokale kunst- en cultuuropdrachten een eerlijk tarief te betalen.

Breda wil graag een internationaal knooppunt zijn, ook op cultureel gebied. Bovenstaand plan legt het accent meer op lokale initiatieven. We trekken graag 'Breda' vóór boven (inter)nationaal. Maar ook wij zien het internationale belang. Dit willen we invullen met **Bredase Cultuur Ambassadeurs** (BCA). Dus i.p.v. (inter)nationale cultuur en evenementen (zoals '538') naar Breda halen willen we Bredase cultuur in Nederland en Europa verspreiden. Dus de regionale tentoonstellingen van het museum proactief aanbieden aan andere

musea in Europe, beeldende kunstenaars zoals graffiti-artiesten Bredase muurschilders uitzenden naar andere steden, Bredase musici ondersteunen om hun muziek op de internationale podia te laten horen. De gemeente kan steeds de juiste BCA kiezen voor het betreffende doel.

Beoordelingscriteria van cultuuractiviteiten m.b.t. gemeentelijke ondersteuning

- Wordt Breda en/of de buurten er beter van? Wat is de 'tegenprestatie'? Een cultuurinitiatief vanuit de bewoners van/voor de stad heeft een hogere prioriteit dan een landelijk evenement naar Breda te halen (Breda Jazz Festival vs. 538; wijkevenement vs. een 'Haagse' citymarketing).
- Oorsprong vanuit Breda en haar buurten
- Ligt de doelgroep voor een groot deel binnen de stadsgrenzen? Hoe gemakkelijk is de activiteit toegankelijk voor de Bredase burger (fysiek en financieel)?
- Uitstraling en overlast
  - Zowel grootschalige als buurtevenementen
  - Zowel (inter-) nationale uitstraling maar nadrukkelijk ook 'in de wijk, vóór de wijk'
  - Onderdelen binnen evenementen kunnen een belangrijk cultuuraspect behelzen en dienen dan niet alleen in het evenementenbudget maar ook in het cultuurbudget meegenomen te worden
- Ondersteunen en uitzenden van Bredase Cultuur Ambassadeurs
- Kunst en cultuur in de Publieke Ruimte.
  - Blind Walls: maak nú ook geld vrij voor het toekomstige onderhoud

Voorzieningen vanuit de gemeente

De gemeente dient een rol te spelen in voorzieningen voor cultuur.

- Locaties
  - Carnaval behoort bij de belangrijkste evenementen in de gemeente en wordt in de diverse wijken en dorpen op eigen wijze gevierd. Daar waar optochten worden gehouden is het belangrijk dat er voldoende bouwlocaties zijn in buurt. De deelnemers van de optochten besteden vele uren aan het ontwerpen van hun wagen en groep en het uitwerken daarvan. De veelal jonge deelnemers leren heel veel tijdens dit proces, zoals organiseren, financiën, het omgaan met materialen en vooral samenwerken. Patrick Schrauwen, Belcrum Bouwlocaties zijn voor bijna alle carnavalsstichtingen een probleem. Breda'97 vindt dat bouwlocaties beschikbaar moeten zijn tegen schappelijke tarieven voor alle carnavalsstichtingen. De bouwlocaties kunnen ook gebruikt worden door andere verenigingen voor opslag en gebruik buiten het carnavalsseizoen.
  - Faciliteren van initiatieven door het 'om niet' of met lage drempel beschikbaar stellen van publieke ruimtes zodat Bredase musici en muziekverenigingen daar optredens kunnen organiseren
    - geselecteerde publieke gebouwen
    - gebouwen van instellingen die fors door de gemeente worden gesubsidieerd (concertzaal van de Nieuwe Veste; Mezz; Chassé; etc)
- De gemeente dient het vergunningstraject voor initiatieven te vereenvoudigen, zowel voor de aanvrager als voor de andere belanghebbenden. De doorlooptijd van het traject dient in verhouding te staan tot de grootte van het initiatief, waarbij dit voor kleinschalige initiatieven verkort dient te worden tot maximaal 4 weken zodat ook spontane initiatieven een kans krijgen.

De Bredase gesubsidieerde instellingen dienen hierbij te helpen en dienen zich zo toegankelijk mogelijk op te stellen naar de Bredase bevolking. Dit begint bij een duidelijke communicatie die de jeugd bereikt. Daarnaast kan dit tevens door een gedeelte van hun aanbod toe te spitsen op de regionale bevolking (het Stedelijk Museum heeft dit in het verleden al bewezen en de korter lopende presentaties in NEXT lijken met name hiervoor geschikt). Zoals supermarkten hun aanbiedingen aanprijzen moet ook het museum haar unieke en wisselende tentoonstelling aanprijzen, en ook het Chassé haar minder commerciële films en toneelstukken bekend maken.

Jeugd

Het genieten en het maken van cultuur brengt mensen samen. Als jongelui, gezamenlijk met jongeren en/of ouderen, culturele activiteiten ontplooiën dan verbetert de stad en is er geen ruimte voor jeugdige ontsporingen. De gemeente dient alle jeugd te stimuleren om in aanraking met cultuur te komen en te stimuleren om samen kunst en/of muziek te maken. De gemeente moet actief werken aan talentontwikkeling, de jeugd heeft de toekomst. Door deze stimulans worden negatieve jeugdige ontsporingen voorkomen en bespaart de gemeente het geld dat daarmee vrijkomt voor de noodzakelijk extra voorzieningen. De gemeente moet de onderwijssector helpen om voldoende aandacht hieraan te geven door bijvoorbeeld weer schoolconcerten en culturele uitstapjes te financieren.

Aristoteles: De muziek dient tot verstrooiing, tot opvoeding, tot aansporing van geest en hart, en tot de bevrijding der ziel van de hartstochten.

Kinderen die muzikales krijgen leren beter praten, schrijven en rekenen. Muziekonderwijs dient een vaste plaats te krijgen in de opvoeding. De gemeente dient hierbij te helpen door extra te investeren in muziekscholen; stimuleer het samenspelen met anderen zodat muziek een onderdeel van hun leven blijft. De kosten voor muziekonderwijs dient voor een groot deel terug bij de gemeente te liggen om dit mogelijk te maken.

Breda heeft zich muzikaal altijd onderscheiden t.o.v. andere gemeentes. Al in de 16^e eeuw had Breda als garnizoensstad een militaire muziekkapel, waarvan de goed opgeleide muzikanten les gingen geven aan de Bredase burgers. Nog steeds zie je dat Breda een rijke muziekcultuur heeft met veel jazz- en carnavalsorkesten. Dit dient echter wel gevoed te blijven vanuit de gemeente.

Mogelijk moet ook nagedacht worden voor extra financiële ondersteuning voor inwoners met een Bredapas, en/of inwonende vluchtelingen.

Nietzsche: Zonder muziek zou het leven een vergissing zijn.

De gemeente dient actief bij te dragen om laaggeletterdheid tegen te gaan. Ieder kind hoort toegang te hebben tot de openbare bibliotheek. De bibliotheek dient méér te zijn dan een uitleencentrum, maar ook een ruimte voor ontmoetingen, bijlessen, computervaardigheden.

Voltaire: heeft men een goed boek uitgelezen, dan is het alsof men van een goede vriend afscheid neemt

- De onderwijssector financieel helpen met schoolconcerten en culturele bezoeken
- Het volgen van muziekopleidingen dient betaalbaar te blijven door het in stand houden en financieel ondersteunen van de muziekschool. Breda heeft tevens veel particuliere muzikleraren. In gezamenlijkheid dient het totale opleidingspakket zo breed mogelijk te zijn, van pop tot jazz, van klassiek tot DJ.
- De gemeente moet muziekscholen en harmonieën helpen om muziekinstrumenten beschikbaar te stellen. Zie ook het Muziekopleiders Akkoord ([Het Muziek Opleiders Akkoord \(paboweb.nl\)](#) en [Het MuziekopleidersAkkoord | Méér Muziek in de Klas \(meermuziekindeklas.nl\)](#))
- M.b.t. de beeldende kunst heeft Breda heeft opleidingsinstituut St. Joost en talenten broedplaats Electron. Beiden mogen meer gepromoot worden door de gemeente en een nadrukkelijker rol vervullen in Breda. Dit kan bijvoorbeeld door gemeentelijke expositieruimte, of door gemeentelijk-gesponsorde gebouwen in te zetten voor expositie (Chassé, muziekschool, museum)
- De bibliotheek dient ondersteunt te worden om méér te zijn dan een uitleencentrum
- Gesubsidieerde instellingen als Chassé en stedelijk museum dienen zich als tegenprestatie open te stellen voor de Bredase jeugd. Het Chassé-theater dient bijvoorbeeld kaarten voor geselecteerde voorstellingen

beschikbaar te maken. Het Stedelijk Museum zou één dag per week gratis toegankelijk moeten zijn voor kinderen tot 18 jaar en dit proactief bekend maken bij de jeugd.

- Alternatief kunnen alle jongeren tot en met 25 jaar een 'Breda Culturele Jongerenpaspoort' krijgen met een besteedbaar budget voor kunst en cultuur.
- Laten we een Breda Jongerencultuur Prijs in het leven roepen in diverse categorieën zoals muziek, beeldende kunst, literatuur en poëzie.

Post-corona reddingsplan van de cultuur in Breda

Uit een onderzoek uitgevoerd in opdracht van Kunstloc Brabant onder culturele instellingen en professionele artiesten en kunstenaars in Brabant, blijkt dat een kwart van de cultuursector vreest voor een faillissement. Breda Beslist ijvert voor een speciaal post-corona investeringsfonds 2021-2023.

Daarnaast blijkt dat veel inwoners, met name ook jongere studenten, leiden onder de corona-maatregelen. Breda Beslist erkent dat cultuur (zowel beeld als muziek) hier een helende werking heeft. Initiatieven als Breda Buiten kunnen nog verder worden versterkt en uitgedragen.

- De grote gesubsidieerde instellingen hebben weliswaar schade geleden door corona, maar kunnen hun medewerkers wel gewoon het salaris blijven betalen. Kunstenaars in de vrije sector zijn te weinig in beeld geweest van de overheid en hebben, net als horeca en evenementenorganisaties, een onevenredig hoge rekening gekregen door de corona-maatregelen die hen het werk onmogelijk maakte.
- Aandacht voor de inkomenspositie van artiesten. Tijdens de corona-periode heeft de gemeente via de TOZO regeling ook de cultuur-ZZP'ers behoed voor financiële armoede. De gemeente dient zich te realiseren dat, nadat het grootste deel van de bevolking haar 2^e vaccinatie heeft ontvangen, de artiesten niet onmiddellijk weer hun activiteiten te gelde kunnen maken
- Het lijkt er op dat we ieder jaar in aanloop naar de winter te maken krijgen met beperkende maatregelen. Een aantal sectoren wordt daarmee getroffen, waaronder horeca en cultuur. Zowel de landelijke overheid als de gemeente zal zich moeten buigen over compenserende maatregelen zodat de rekening verdeeld wordt over alle sectoren.

Stad promotie

- Bij zowel de inwoners als de bezoekers leeft het gevoel dat de verandering naar 'City Marketing' geen succes is geweest. Laten we hiervan leren en terug het VVV opzetten met fysieke vestiging bij het station en in de binnenstad.